

LUPȚA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350

USA 60 sau echivalent

FRF 400

USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 41 12 03 79

Numărul 274

22 octombrie 1996

PREȘEDINTELE TREBUIE ALES DIN PRIMUL TUR

Sondajele confirmă că opoziția este majoritară și în creștere, iar puterea în scădere. La președinție, domniul Constantinescu (31 la 33%), Roman (19 la 22%) și Manolescu (2 la 3%) întrunesc 54/55%, iar tabăra Iliescu (23 la 27%) cu C.V. Tudor (5/6%), Adrian Păunescu (3%), Ion Pop de Popa (5%) doar 40/42%, ceilalți candidați împart resturile. Chiar dacă dintre aceștia Gyorgy Frunda și Ctin Niculescu (partidul automobilistilor) cu 2% fiecare recomandă alegătorilor să voteze pentru Ion Iliescu, nu credem că vor fi urmași. De altfel, scorul de 2% obținut de reprezentantul UDMR, este mult inferior celui de 5% pe care partidul îl are în sondaje. Avantajul de 13/14% în favoarea opoziției și de 10/12% în favoarea lui Emil Constantinescu față de Petre Roman, al doilea candidat al opoziției la președinție, ar fi suficient ca în ambele ture, profesorul Constantinescu să iasă pe primul loc.

Amplioarea fraudei a fost însă considerabilă la alegerile trecute. Cu 1,3 milioane de buletine

anulate și tot atâtea voturi pe liste speciale pentru Parlament, împreună, aceste nereguli au depășit 2,5 milioane. De data aceasta, fraudă se va concentra asupra alegerii președintelui. Dacă ajunge numai la 1,5 milioane de anulări și voturi "speciale", acestea reprezintă 15% din voturile exprimate efectiv și pot schimba rezultatul. În asemenea context, deși opinia publică este vădit sătulă de președintele tranziției, nu putem exclude riscul ca acesta să fie, nu realez prin vot, ci menținut prin fraudă.

Ca să combată fraudă, opoziția a făcut un acord binevenit de supraveghere a urnelor. Eficiența acordului nu este însă sigură. Dacă se va dovedi nesatisfăcătoare, va fi prea târziu să conteste alegerile.

În condițiile actuale, mijlocul cel mai sigur de a limita riscul de fraudă la președinție este alegerea candidatului opoziției din primul tur. Cifrele arată ca este posibil dacă cei doi candidați minoritari ai opoziției, Nicolae Manolescu și Petre Roman se

APEL PENTRU PĂZIREA URNELOR

Explicațiile obișnuite pentru diferența importantă dintre modul în care au votat orașenii și sătenii sunt : deosebirea de cultură politică, dezinformarea celor rămași în plasa televiziunii centrale, traiul relativ mai bun al celor ce au căpătat ceva pământ, dificultatea de a face campanie electorală pe suprafețe mari, în condițiile disparității dintre mijloacele puterii și ale opoziției. Sunt observații valabile, dar insuficiente.

Scapă observatorilor explicația cea mai directă, cea mai puțin sofisticată: facilitatea cu care se pot falsifica alegerile în circumscripțiile de la țară, mult mai greu de protejat la fraude!

Opoziția nu dispune de suficiente resurse umane pentru a delega oameni de încredere pe întregul teritoriu și "societatea civilă" nu reușește să compenseze această slăbiciune generând masa de observatori corecți și eficaci de care ar fi nevoie. În alegerile din 1990 și 1992 am avut posibilitatea să observăm cât de gravă situația la țară și am toate motivele să mă îndoiesc că ea e cu totul diferită acum.

Rezultatele alegerilor de la țară indică persistența situației. Veștile primite de la unii cunoscuți și cazurile reflectate în presă îmi întăresc temerile... În județul Buzău, la proaspetele alegeri, absolut hotărâți să nu se mai lase duși de nas de

fostul primar PDSR-ist care îi batjocorea de patru ani transformând retrocedarea pământului într-o gigantică afacere - țărani s-au hotărât să facă pe dracu'n patru ca să împiedice falsificarea unei, de care nu se îndoiau o clipă. S-au reorganizat pentru o bătălie dură. Și nu au regretat. Chiar de la prima oră, un simpatizant al opoziției s-a prezentat la vot, sperând să fie primul, ca să ia pulsul. Spre surpriza sa (era tare dimineață) era totuși al doilea. Atenț, țăranel nostru îl pîndește pe predecesor și îl vede îngrămădind în urnă un șomoig de voturi! Alertează comisia, care nu-l ia în considerație. Iese afară. Pomește scandalul. Poliștumul comunei ține cu primarul. Nu știu prin ce miracol, se deplasează la fața locului niște oficiali de la Buzău. Urma este inspectată : 7 voturi pentru PDSR. Pe lista alegătorilor se citește că votaseră doar doi oameni ! Atmosfera se încinge, probabil Tovarășii se intimidează, și urma e scutită de restul manevrelor și pachetelor pregătite. Rezultat : candidatul opoziției câștigă zdrobitor. PDSR-ul pierde o redută... Cazul e banal și fericit. Dacă urmele violate ar geme, s-ar face o asemenea gălăgie încât pînă și surzii analiști politici ar fi stînjeniiți...

Mă simt obligat să trag un semnal de alarmă. Discursul meu nu e teoretic. Am pierdut atîta timp și am pus atîta suflet pentru a apăra de fraudă alegerile din Neamț (1990, 1992), încît neputința și nereușita noastră merită folosită ca învățătură. Rog, deci, sa

Ioan ROȘCA

pag. 3

retrag în ajunul scrutinului din 3 noiembrie.

Asemenea decizie nu poate fi individuală deoarece implică partidele pe care cei doi le reprezintă. Mulți dintre membri acestora nu vor fi neapărat împotrivi deoarece desistările pot favoriza partidele. Pentru parlament, CDR totalizează 43% din intențiile de vot față de USD 9% și ANL sub 3%. Asemenea cifre arată că opțiunea celor 55% din alegători opoziți este net pentru o schimbare radicală. Desistările dlor Manolescu și Roman în favoarea candidatului Constantinescu ar dovedi că întreaga opoziție este unitară și ar anula divergențele între partidele sale, care, în mod vădit, nu plac alegătorilor.

Puterea va șantaja, amenința și ademini pe cei doi candidați, ANL și USD, ca să nu se desisteze fiindcă retragerea lui Nicolae Manolescu (ANL) ar mări la primul tur avansul candidatului CDR față de cel al USD, iar desistarea lui Petre Roman (USD) duce la alegerea candidatului Convenției în 3 noiembrie.

Nu nesocotim ponderea pe care puterea o poate avea, dar hotărârea depinde, în cele din urmă, de fiecare candidat. Ca să fii om politic nu ajunge să arăți sau să vorbești bine, trebuie să poți rezista la presiuni și să poți împlini obiectivele, chiar în condiții neprielnice.

Nicolae Manolescu nu are șanse să fie ales președinte nici acum, nici pe viitor. Dacă se dovedește om politic poate juca însă un rol important în parlament sau la guvern. În democrație, mai mult decît în orice alt sistem, politica nu este monopolul unui singur om, fie președinte sau prim ministru.

Nici Petre Roman nu poate fi ales președinte de data aceasta. Ca să fie ales peste patru sau opt ani, va trebui, pe de o parte să șteargă amintirile guvernării din 1990/91 dar să și poată cîștiga mai multe voturi decît pot totaliza partidele neocomuniste, socialiste și social-democrate. Desistîndu-se în ajunul primului tur, își poate îmbunătăți imaginea, după ce a beneficiat de întreaga perioadă electorală spre a face propaganda partidului.

Ambele desistări ar dovedi luciditate și caracter, trăsături rare în ultima vreme. Avem mare nevoie să le regăsim. Nu le putem căuta la restul duzinei de candidați sprijiniți de putere ca să-i deruteze pe alegători folosind etichete confuze și uneori rizibile. Alegătorii sunt însă îndeajuns de chibzuiți. Astfel mai puțin de o treime din maghiarii din România, care reprezintă 7/8% din corpul electoral, pare dispusă să voteze pentru candidatul UDMR! Toți știu că sunt la o răscruce și că votul lor poate pune capăt sau, dimpotrivă, accentua haosul.

Mihai KORNE

ARIA CALOMNIEI LA TELEFON frauda psihologica

La etajul 12 din clădirea fostului ICECHIM de pe Splaiul Independenței există vreo 10 camere pe ale căror uși scrie Jibong Club. Într-una din aceste camere, pe 30 septembrie, o echipă de ziaristi - de la publicațiile *Ziua*, *România Liberă*, *Evenimentul Zilei*, de la agenția *Mediafax* și de la postul *TV abc* - la care s-au alăturat liderii asociației *21 Decembrie*, au descoperit 50 de persoane care vorbeau la telefon. Chipurile făceau sondaje de opinie. Întrebările, care nu mai au nevoie de comentarii, într-afita sunt un amestec de calomnii, panică și prevestiri catastrofale erau:

"Emil Constantinescu, preș. CDR, a afirmat că primul lucru pe care l-ar face după ce devine președinte este să-l readucă pe tron pe Regele Mihai. Această afirmație vă crește sau vă scade încrederea în Emil Constantinescu?" "Viorel Cataramă, cel care a gestionat afacerea SAFI, în urma căreia 300.000 de români și-au pierdut definitiv economiile, este primul ministru propus de Emil Constantinescu și CDR. Această afirmație vă crește sau vă scade încrederea în Emil Constantinescu?"; "În baza unei profunde analize economice, Institutul Național de Cercetări Economice afirmă că aplicarea Contractului cu România va duce la dublarea ratei inflației. Acest lucru vă crește sau vă scade încrederea în CDR?"; "Știind că Adrian Severin, vicepreședintele USD, susține autonomia teritorială a maghiarilor din România, acest fapt vă crește sau vă scade încrederea în USD?"; "Dacă ați afla că Petre Roman, președintele USD, nu a fost forțat de nimeni să plece, ci, încă din primăvara anului 1991, i-a cerut președintelui să-i primească demisia și să-i găsească un înlocuitor pentru că se simte depășit de problemele economice, acest lucru vă crește sau vă scade încrederea în Petre Roman?"; "Dacă ați ști că în ianuarie 1990 soția dlui Petre Roman a solicitat funcția de prim ministru pe motiv că soțul ei este incapabil să-și asume o asemenea responsabilitate, acest fapt vă crește sau vă scade încrederea în Petre Roman?"

Evident, dacă abonatul telefonic răspundea din capul locului că va vota Iliescu și PDSR, "sondajul" înceta înainte de a fi lansate întrebările, fiindcă el n-avea alt rost decât presiunea psihologică și luarea conștiinței alegătorului ca ostatecă. Întrebările de mai sus erau tipărite pentru ca specialiștii să nu se încurce... La început, operatorii, surprinși, s-au lăsat fotografiati și de la ei s-a aflat că, răspindii și în celelalte camere, sunt în număr de 100, lucrând în două schimburi, fiecare având obligația să dea zilnic 180 de telefoane în județul care-i fusese repartizat. Salariu lunar: 500.000. Operația era plătită de PDSR. În fine, firma Jobing Club e inexistentă...

Parte din aceste informații au fost oferite chiar de "operatorii" în primele minute de surpriză. Când însă mai marele lor a pronunțat fraza "acoperiți chestionarele, fața la perete", atmosfera s-a răcit brusc, s-a instalat mușenia și ziaristii au fost închiși în încăperea, supravegheatorii încercând să le confiscie aparatele de filmat și de fotografiat. Reușind să forțeze o altă ușă, care dădea spre postul de radio *Contact*, ziaristii au reușit să părăsească clădirea.

● La conferința de presă a Asociației Ziaristilor, s-a estimat că, pînă la descoperirea operației de manipulare a alegătorilor, au fost contactate telefonic

peste 2 milioane de familii, adică un număr cel puțin dublu de alegători.

Redactorul șef al cotidianului *Ziua*, Sorin Roșca Stănescu, a denunțat responsabilitatea și consecințele acestei scandaloase dezinformări:

- Ea a fost, se pare, regizată de cei 16 mercenari americani (a căror prezență în România a fost semnalată de Partidul Republican), specialiști particulari plătiți, se spune, cu 100 de milioane de dolari! (*) Omul de legătură dintre aceștia și Ion Iliescu este Viorel Hrebenciuc (după propria sa mărturisire), fostul secretar al guvernului retras strategic de la treburile executivului pe perioada campaniei electorale.

- Operația a fost sprijinită de Romtelecom, instituție a guvernului - legătura cu județele se făcea direct, fără prefix, multe dintre numere fiind secrete; aparatele telefonice folosite, produse de firma Siemens, au fost cumpărate de Romtelecom și nu se află în comerț; să ne amintim precipitarea surescitată cu care au fost schimbați directorul acestei instituții și, unul după altul, miniștrii Comunicațiilor.

- "Sondajul" a fost conceput de Institutul de Utilități Publice și Protecție Socială, al cărui statut este suspect de mobil. De fapt, el adună bani prin diverse programe internaționale (PHARE, Consiliul European, asociații de ajutor al handicapatilor) obținute pentru "asistența sau protecția socială", activități inexistente, care însă permit solicitare de fonduri.

În fine, senatorul Radu Vasile afirmase că marea fraudă pe care o pregătește puterea beneficiază de participarea serviciului secret al Ministerului de Interne, U.M 0215, condusă de gen. Dan Gheorghe, în cadrul căreia funcționează "serviciul 3", care se ocupă de partidele politice și în mod special de campania electorală. Această Unitate are structuri în teritoriu și, după Roșca Stănescu, prin ea se ajunge la un alt scop al "sondajului", estimarea numărului, pe localități, a alegătorilor favorabili opoziției, cifră în funcție de care sunt pregătite buletinele cu doua ștampile, faimoasele voturi anulate. Să ne amintim,

"Președintele român, Ion Iliescu, are o foarte curioasă concepție asupra sondajelor de opinie. Mai mulți abonați s-au plîns că au fost contactați de "operatorii ai unui institut de sondaj" care, sub pretextul unor întrebări, s-au lansat în fraze infamante împotriva celor doi candidați rivali ai actualului șef al statului la alegerile din 3 noiembrie. Ancheta unui grup de ziaristi a revelat că era vorba, în realitate, de un fals sondaj orchestrat de partidul lui Iliescu pentru a-i convinge pe alegători să voteze cu acesta din urmă (...). Noile linii au fost instalate în câteva zile, într-o țară în care milioane de oameni așteaptă de ani de zile instalarea unui telefon. Costul acestei telefonate: 300.000 dolari (Express, Paris, 10/10 1996)

● Douzeci de asociații internaționale ale drepturilor omului și de protecție a ziaristilor s-au adresat autorităților române pentru a pune capăt urmării ziaristilor. Societatea de protecție a jurnaliștilor (Nex York) s-a adresat președintelui Iliescu și ambasadorului român din capitala SUA, exprimîndu-și îngrijorarea față de tratamentul rezervat presei din România, același demers făcîndu-l și "Reporters sans Frontières care s-a adresat și ea unor organizații internaționale.

Adrian Năstase: "În legătură cu acest sondaj, mi se pare un lucru deosebit de important că a avut loc ratificarea Tratatului cu Ungaria" (Academia Cațavencu)

de asemenea, că Serviciul de Pază și Protocol (SPP) a achiziționat nu de mult o modernă tipografie, a cărei utilitate se vedește azi: probabil acolo se tipăresc buletinele false.

Și, la urma urmei, operația are și avantajul de a constitui liste negre... În consecință s-a cerut grabnica demitere a ministrului de Interne, a gen. Dan Gheorghe, iar Parlamentul să voteze scoaterea din cursa electorală a președintelui Iliescu și a PDSR.

● Miron Mitrea, vicepreședintele PDSR, recunoscînd că "sondajul" era plătit de partidul său, îl consideră perfect valabil. După Ovidiu Mateescu, directorul de campanie PDSR, sondajul telefonic e o practică curentă, deși directorul institutului de sondaj IRSOP a declarat că deontologia sociologică interzice folosirea unor astfel de întrebări. În Occident, sondajul telefonic nu e folosit decât în scopuri comerciale. Ce contează, puterea a mutat infracțiunea în tabăra ziaristilor, acuzați că au intrat prin efracție și violență într-o instituție publică, folosind "practici legionare"! Televiziunea națională n-a oferit, de altfel, decât acest punct de vedere. Într-adevăr, ziaristii au fost convocați în funcție de domiciliul personal la diferitele secții de poliție, iar pe 3 octombrie, Parchetul General a început urmărirea lor penală pentru "fîlhărie și distrugere de bunuri". Cu alte cuvinte, în regimul Iliescu este urmărit cel care descoperă adevărul, este sancționat cel care a spart o ușă îndărătul căreia se ascunde fraudă! Și a început vinătoarea de ziaristi, cu urmăriți, convocări, presiuni menite să-i impresoaneze, în vreme ce, în ciuda deconspirării ei, abonații telefonici continuă să fie agresați pe banii publici, iar telefoaniștii aparăți de poliție!

Emil Constantinescu se întreba de unde provin sumele uriașe folosite pentru această inoculare a calomniei politice. Petre Roman a cerut lui Ion Iliescu să explice cum a putut patrona "afacerea telefoanelor mîrșave". Acesta a răspuns prin vocile sale serviciu - Traian Chebeleu și Iosif Boda, șeful său de campanie - că habar n-are. Adrian Severin (USD) a cerut imediat demitere a ministrului Comunicațiilor și Parchetul General să se autosesizeze în privința surselor de finanțare ale "sondajului".

A.C.

(*) În urma unei anchete realizate de cotidianul *Ziua* de la București și săptămînalul *Lumea Liberă* de la New York, printre aceste persoane particulare, cu titlul de "consilieri" - despre care ambasada americană din București, conform unui comunicat din 9 oct., nu poate nici confirma, nici infirma prezența lor în România - ar fi Steven Moore (din Washington, expert în sondaje sofisticate și incorecte), George Gorton (cunoscut strateg electoral, implicat în alegerea lui Boris Elțin și a guvernatorului din California, Pete Wilson), Joe Shumate (renumit analist al campaniilor electorale), Richard Dresner (expert electoral din New York, care l-a ajutat pe Bill Clinton în succesele alegeri de guvernant). S-ar mai afla la București: Felix Braynin (proaspăt emigrant din fosta URSS, care a stat la baza legăturii dintre experți și Elțin). Specialiștilor americani li s-au plătit pentru cele 4 luni de muncă pentru campania lui Elțin 250.000 de dolari, virajii firmelor International Industrial Bancorp Inc. din San Francisco (firma lui Braynin și Dresner) și firmei newyorkeze a lui Dresner, Wickers.

fiu ascultat, în numele unei experiențe dureroase, mai ales că situația de pe teren nu prea a corespuns cu cea reflectată în presă (chiar cea de opoziție).

La multe secții de votare, oamenii puterii sunt practic singuri, avînd o largă plajă de manevră. În multe locuri nu era nici un reprezentant al opoziției. În altele, opoziția era reprezentată de partide aflate de fapt la remorca puterii. În altele, partide de opoziție autentice erau reprezentate de persoane cît se poate de dubioase, indivizi practic necunoscuți, care apăruseră din senin înaintea de alegeri și se oferiseră să dea o mîna de ajutor. Fuseseră mandatați, din lipsă de alternativă, căci o fracție stînjinitoare din - și așa mica - pepinieră a simpatizanților siguri nu catadicesc să se deplaseze pentru a păzi umele : preferă criticile și lamentările civice. În sfîrșit, dintre reprezentanții fideli opoziției autentice puțini erau și eficaci!

Dar ce înseamnă a fi eficace? Ce poate fi atît de problematic la păzirea unei urne, încît observatorii să aibă nevoie de calități deosebite? Numai naivii (în de'ale comunismului) își pot pune aceasta întrebare. Inițiații știu că a păzi o urnă în spațiul controlat de securi-comunism e o foarte grea sarcină, pe care doar indivizi tari și-o pot asuma. Gama de mijloace pe care puterea o pune la bătaie pentru a truca umele este formidabilă. Începînd cu falsificarea listelor de alegători, continuînd cu strecurarea unor "pachete de voturi" gata pregătite, rotunjindu-se cu supra-ștampilarea și invalidarea

buletinelor neconvenabile, atingînd, eventual, performanța maximă prin schimbarea întregii urne sau falsificarea rezultatelor statistice.

Observatorul care vrea să împiedice aceste manevre nu își poate permite nici o clipă de slăbiciune. Trebuie să se agațe de urnă ca un timbru, păzind-o continuu, rotindu-și în permanență ochii în jur pentru a para lovitura, care poate veni de oriunde și în orice clipă. Vai de capul lui dacă trebuie să se ducă pînă la toaletă : s-a terminat; Tovarășii sunt experți și le ajunge un singur minut. Unul din trucuri e o invitație la o cafeluță, făcută de colegii de comisie, deveniți subit prietenoși. Sau o chemare la un telefon, aparent fără rost. Sau cedarea la îndemnul mîeros : "Puteți merge un pic acasă, păzim noi..." Iar cînd urna este deschisă, vai de cel care permite ca voturile să se împrăștie prin camera pentru a fi numărate mai ușor... Dar nu pot epuiza lista stratagemelor, din păcate inepuizabilă, prin care una poate fi violată. Adevărul e că, dacă nu e dublat, paznicul urnei nu are mari șanse.

Față de această realitate, atitudinea opoziției m-a stupefiat și mă stupefiază. În loc să-și facă public slăbiciunea (care oricît de jenantă, poate fi justificată) și să facă apel patetic la ajutor, liderii opoziției preferă să se declare stăpîni pe situație. Mai mult, pentru a nu-și mărturisii dificultățile organizatorice protestează timid după alegeri, și admit (!) că falsificările nu au influențat hotărîtor rezultatul. Unii o fac pentru a-și menține pozițiile (au anumite responsabilități în păzirea umelor, nu-i

asa?). Alții dintr-o obtuzitate tot mai greu de scuzat.

Sper ca măcar de această dată să realizeze ca puterea (care nu poate ceda fără riscul unor vremuri foarte negre pentru răufăcătorii care o constituie) nu va precupeți nici un efort pentru a măsui umele; ca a te baza pe oamenii lui Roman e o soluție riscantă; că propriile rînduri sunt infiltrate și că atare paznici trebuie dublați; că veghea umelor e o operație extrem de dificilă care cere oameni integri și eficaci; că trebuie să acopere teritoriul, ținînd cont măcar o dată că granițele României se întind și dincolo de București...; că aceasta e bătălia cheie pentru care puterea se pregătește temeinic; că nu trebuie camuflete slăbiciunile pe acest front, ci trebuie să se facă un apel hotărît la ajutor, dacă le este necesar; că liderii au mari răspunderi și dacă tratează problema superficial, unii (ca mine) le vor cere socoteală !

În sfîrșit, mai sper că chibiți anticomuniști se vor hotărî să dea o mîna de ajutor opoziției, participînd masiv ca observatori. Mai sper că și românii din afară vor încerca să întărească zidul. Că vor veni ei, sau vor determina pe alții să vină.

Prietene, dacă vrei să ajuți efectiv România, ai în noiembrie o mare ocazie : du-te și păzește o urnă!

Ioan ROȘCA
ex-președinte și fondator
al asociației Dialog Piatra Neamț,
Alianței Civice,
Alianței Opoziției în Neamț

electorale

● **Solidaritatea presei.** În numărul din 26 septembrie, *Adevărul* publica o fotografie a candidatului Iliescu vorbind muncitorilor de pe platforma Pipera : primul gesticula, separat de mulțime printr-un grilaj de sîrmă, ziarul menționînd doar "contactul direct cu alegătorii". "Este mizerie modul în care gîndește conducerea ziarului dvstră", s-a dezlănțuit public cel obișnuit cu pozele retușate ale anilor lumină. *Adevărul* din 30 septembrie relatează păjană și publică din nou fotografia, împreună cu alte șase imagini din aceeași serie, ca președintele să-și aleagă... Cum presa este admonestată tot mai des cu tonul secției de propagandă de altă dată, publicațiile care slujesc independența și obiectivitatea informației dau tot mai multe semne de solidaritate. Aceeași fotografie, după sîrmă, a fost publicată de *România liberă* și de *Academia Cașavencu*. E adevărat, imaginea trimite la o scenă la vorbitor sau la o vizită al grădina zoologică. Alte semn de solidaritate jurnalistică a fost ancheta asupra sondajelor (v. pag. 2) sau reluarea interviului lui Sever Mureșan - care dezvăluie presiunile financiare ale puterii - din *România liberă*, unde fusese publicat, în *Adevărul* și alte publicații. Aroganța provoacă efectul invers celui scontat de activiștii obișnuiți cu reflexul supunerii...

● **IPS Ioan Selejan, episcop ortodox al Covasnei și Harghitei este președintele comisiei locale de sprijin a candidaturii lui Ion Iliescu.**

● **Altă încălcare a Constituției practică cu dezinvoltură de Ion Iliescu.** El candidează și pe listele PDSR ca independent la Senat, or legea (68/1992) nu admite candidaturi independente pe listele unui partid politic, iar Constituția nu-i

permite președintelui, pe perioada mandatului, să aibă o apartenență partinică. S-a ivit deci o pricină, ca în 1992, cînd președintele TMB, Cornel Turianu, care i-a respins candidatura parlamentară, a fost pus pe liber. Și atunci și acum, avocatul pîrîntului este Petre Ninosu, cel răsplătit pentru cîștigarea cauzei în 1992, la Curtea Supremă, cu postul de ministru al Justiției. Etemul porta voce Chelebeu a explicat : "Ion Iliescu nu candidează ca independent, ci cu sprijinul partidului de guvernămînt, fără a fi membru al acestuia!"

● **Pe 8/X, "Monitorul din Bacău"** dezvăluia cititorilor judeului strategia electorală a PDSR local, aflată la o ședință de taină a acestuia. Corneliu Iacobov, preș. Fondului Proprietății Private (FPP) Moldova II, a promis 150 de angajați și alți 50 de la Camera de Comerț care sa supravegheze alegerile prin înscrierea lor forțată în organisme non-guvernamentale (la locale, mulți s-au înscris în LADO!); alegătorii vor fi duși cu autobuze la secțiile de votare, amenințați că nu vor fi luați înapoi decît dacă votează cu PDSR! în fine, se va organiza o tombolă de televizoare care vor transmite clipuri cu Iliescu și PDSR.

● **Uleiul electoral.** În piața Berceni, pe 28 septembrie a poposit o remorcă din care s-a vîndut (fără autorizație și sub ochii poliției) ulei la jumătate de preț, cumpărătorul primind și îndemnul gratuit să voteze cu partidul de guvernămînt "care dă alimente ieftine". Operația a fost repetată în mai multe piețe bucureștene, cu sloganul "Numai cu PDSR adevărată protecție socială".

● **Se mizează pe disperarea posesorilor de automobile...** *România liberă* atrăgea atenția șoferilor că se pregătesc fluturași autoadezivi cu "votați CDR" care, lipiți pe mașini, nu mai pot fi scoși decît cu vopsea.

● **La Iernut, președintele candidat a revenit,**

Oliviu Gherman : "Cred că lucrul cel mai bun, cel mai demn pe care-l putem face este să ieșim cît mai discret din istorie"

("Academia Cașavencu")

în criză de imaginație, la amenințările din 1992 : vor ateriza proprietarii care vor pulveriza IAS-urile, unii moșieri reluîndu-și deja, prin decizii de justiție eronate, pămînturile(!)

● **La Brașov, abonaților la telefon li s-a spus să-l voteze pe Ion Iliescu, altfel nu vor mai avea ton.**

● **La Galați, primarul E. Durbață (PDSR) a pus 18 panouri electorale, dar numai cu afișele partidului său.** Gardienii publici au primit ordin să le aperse cu strășnicie de orice alte formați aflate în campanie. Din vitrinele orașului de pe Dunăre zîmbesc doar chipurile președintelui și ale primarului.

● **Consiliul Național al Audiovizualului a interzis difuzarea pe Antena 1 a unui sondaj pe stradă fiindcă trecătorii declarau că s-au săturat de PDSR și vor vota Convenția.**

● **Proces contra TvR.** Pe 17 octombrie, la Judecătoria sectorului 1 București, a avut loc a treia înfățișare a procesului intentat de Alianța Civică, în iunie 1996, Societății Române de Televiziune pentru încălcarea regulamentului și a modului său de funcționare. Conform Legii 41/1994, încă de acum 25 de luni (!), TvR trebuia condusă de un Consiliu de Administrație alcătuit din 13 persoane. Or, el nu are în componența sa decît 6 și este condus de Dumitru Popa care, în loc să fie numit, conform Legii, de Parlament, a fost numit printr-o hotărîre guvernamentală. Avocatul Alianței Civice a invocat și parțialitatea informației TvR - ultimele două exemple fiind transmisia pe post a "mitingului

monarhist" organizat de putere pentru a compromite Convenția și pe candidatul ei și faptul că, în afacerea "telefoanelor murdare", doar punctul de vedere al "operatorilor" a fost prezentat pe post. Mai mult, autoritățile sfidează obligațiile internaționale ale României, care a semnat Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privitor la independența serviciului public, care nu poate fi controlat decât de Parlament. Alianța Civică a cerut dizolvarea actualului Consiliu de Administrație, sistarea plății abonamentului și constatarea că deciziile consiliului prezidat de Dumitru Popa sunt ilegale.

● **Plouă cu scrisori de amenințare.** Liderul asociației 21 Decembrie, de pildă, care a participat la descoperirea "sondajelor" telefonice, a fost amenințat că va fi spânzurat de ceasul de la Universitate. Familia senatorului țărănist Radu Vasile (aflat în deplasare în Danemarca) a fost informată că acesta a pierit într-un accident de circulație!

● **Cornel Turianu a atras atenția**, la o conferință de presă a Alianței Civice, asupra fraudei prin calculator. A descoperit o dischetă pe care erau înregistrate 500.000 de voturi în plus, care apăreau periodic. Singura modalitate de a combate acest tip de fraudă este urmărirea integrală a derulării programului din birourile electorale, mai ales că mulți judecători nu sînt demni de încredere. A dat exemplul a trei

judecători (foști ofițeri de miliție) de la Biroul Electoral al Municipiului București care au fost numiți, în loc să fie trași la sorți.

● **Candidatura lui Cornel Turianu pe listele parlamentare ale CDR** (el a devenit membru PNȚCD) a fost interzisă de Curtea de Apel de la București (este singura contestație admisă din 600 depuse împotriva candidaților puterii!). În mod intenționat probabil a fost neglijată în dosarul candidatului specificarea că, din 15 iunie 1996, acesta nu mai este judecător.

● **"Cîți cetățeni au drept de vot în România?"** se întreba F.G. Mărculescu în *România liberă* (13/X) fiindcă cifrele variază neliniștitor, ca scoase din mîneca unui scamator: în 20 mai 1990 erau 17,2 milioane; la referendumul pentru Constituție (dec. 1991) erau 15,8 milioane; în septembrie 1992, 16,4 milioane, la alegerile locale (iunie 1996) B.E.C. anunțase 17,7 milioane, Monitorul Oficial, 15,5 milioane (!) și Ministerul de Interne 17,4 milioane; în septembrie 1996, conform cărților de alegător (de altfel distribuite doar parțial) 17,2 milioane, iar Comisia Națională de Statistică oferea cifra de 17 milioane. Pe 14/X, guvernul anunța 17.286.623 persoane cu drept de vot. Or, scrie *Adevărul*, "această cifră reprezintă baza de calcul pentru alegerea președintelui", ales

Vasile Bulucea (primarul PSM al Craiovei): "Pentru Olenia, cel mai bun model este cel chinezesc."
(Academia Cațavencu)

prin obținerea "majorității de voturi ale alegătorilor înscrși pe listele electorale". Tot pe baza numărului alegătorilor se întocmește și comanda de tipărire a buletinelor de vot și se calculează numărul de buletine de rezervă ce se distribuie pentru procesul votării.

● **Nici cu secțiile de votare nu e limpede:** guvernul Văcăroiu a suplimentat secțiile de votare cu 3000 de "centre de tranzit", ca și cînd am fi în plină transhumanță. Pentru București au fost anunțate 1338 secții de votare (1.642.247 alegători + 75.920 persoane în tranzit + 300.000 votanți în misiunile diplomatice din străinătate). Cifra președintelui LADO este de 1200 secții de votare.

● **Pîna acum, buletinele de vot pentru alegătorii din străinătate** erau transportate cu compania DHL. Anul acesta, dintr-o brusca arghirofilie (deloc demonstrată de cheltuielile fantastice pentru sondaje calomnioase, consilii americani, etc) a fost preferată compania TAROM, care se obligă să poarte 300.000 de buletine în regim de cargou, neînsoțite, în condițiile în care compania română, nu are curse spre Africa de Sud, Canada, Elveția, o serie de orașe din SUA, etc. Ministerul de Externe ne-a liniștit: buletinele vor fi transportate prin curier diplomatic, iar unde TAROM n-are curse ele vor ajunge prin transport rutier. Secțiile de votare din străinătate sunt în număr de 100. Există atîția curieri diplomați?

NĂRAVURI VECHI LA TIMPURI NOI

⇒ **Ordonanța 33** privind taxele consulare scutește de plata vizei acele persoane din străinătate care "au cel puțin unul din părinți de origine etnică română". (*România liberă*, 7/IX). Frați originari din România evrei, germani, maghiari, turci... să vă feriți. Democrația originală introduce discriminarea etnică.

⇒ **Cenaclul "Și totuși iubirea"** și-a anunțat sosirea la Tg. Mureș cu banderola pe care scria POIEZI (*România liberă*, 24/9). Pariez că autorul era de origine etnică română.

⇒ **Vocea României** (4/IX) anunța că "epidemia (de meningită) va mai dura". S-ar zice că organul Cotroceniului e misogin și-i face în sîc doamnei ministru a Sănătății.

⇒ În semestrul I 1996 s-a înregistrat cel mai drastic deficit al populației din istoria României. În afara scăderii natalității și a creșterii mortalității se adaugă 10-25000 emigranți pe an (*România liberă*, 16/IX)

⇒ **Miron Cozma**, fost miner și viitor parlamentar, cunoscut ca delicat supporter sportiv, a fost în fruntea bandelor sale la Cluj spre a-și încuraja ortacii fotbalști. Cei 1400 de băieți curajoși, după ce au fost vasați în drum un restaurant la Teiuș, au ajuns încinși la stadion și au intrat fără a plăti biletele. Dar au promis, pe onoarea lor de miner, că vor plăti la urmă. Iar șeful s-a declarat girant pentru 6,5 milioane lei. Numai că echipa ortacilor a fost învinsă și supporterii supărați au refuzat, evident, să mai plătească. De data aceasta nu i-au trecut pe clujeni prin mineriadă. Doar i-au speriat puțin (*Tinerama*,

1/X)

⇒ **Mai mulți judecători** de la Curtea Constituțională (cea care a respins contestațiile pentru cel de al treilea mandat zîmbitor) au intrat în spital. Nu e glumă. Cauza: afecțiuni vechi agravate de stress (*România liberă*, 24/IX)

⇒ **Sicriul lui Nicu C.** a fost acoperit cu drapelul național. Pentru numeroasele sale victime, directe și indirecte, prietenii i-au declarat erou național. Ceea ce n-a apreciat Uniunea Veteranilor care a protestat (*România liberă*, 1/X)

⇒ **Brăila** a fost renumită și în trecut pentru isprăvile țiganilor. Acum, șeful lor este Băncuța Cocoș = 5 copii, 4 clase primare, 3 ani de pușcărie pentru furt și 1 deplasare de documentare în Franța unde se "refugiase" în 1988. Patriot, a revenit în 1992 aducînd în desagă agoniseala. Și a deschis Băncuța, la Brăila, fain bordel de lux (clandestin), "Cocoșul de aur". Marfă fină, clientelă idem: poliști, procurori, judecători, că oameni suntem și supuși salbiciunilor. Băncuța, occidentalizat, a filmat dezbaterile unor clienți notabili și le-a pus bine. Acum n-are probleme. Nimeni nu riscă să se atingă de el care, în treacă, se mai laudă cu voce tare și de mărimile cu care e bine el la București. Că banul e făcut sa circule (*Tinerama*, 1/X)

⇒ **Tot la Brăila**, Alin, 9 ani, a fost răpit acum 4 luni și se cer 3 milioane de lei despăgubire (*România liberă* 5/X)

⇒ **Jumaliștii și revoluționarii** care au denunțat sondajul telefonic calomnios al PDSR sunt anchetați de poliție și se cere traducerea lor în justiție. Dacă va fi proces, juristul György Frunda s-a oferit să-i aperse (*România liberă*, 7/X), fără discriminări etnice.

⇒ **Le Figaro** din 11/X anunța că 38 de persoane, originare din România, în neregulă cu viza de ședere și care au tulburat ordinea publică, unele ieșite din închisoare, au fost expulzate din Franța.

⇒ **De tot mai numeroșii clandestini** români aflați în Franța nu se poate ocupa Ambasada României. Nici n-are avea timp căci, printre altele, diplomații se ocupă de procurarea pantofilor doamnei ministru Meleșcanu. În fine, soția ministrului lor. Care doamnă își trimite comenzile detaliate prin fax, un diplomat face turul prăvăliilor de lux spre a achiziționa fericitelor picioare, expediază urgent pachetul la București, prin valiză diplomatică evident, ca să nu fie probleme cu taxele vamale (simbric mică) și, fără să ceară plata mărfii. "Poți să-i ceri bani?", mărturisise un diplomat jumalistului de la *România liberă*, care n-a păstrat secretul diplomatic (9/X).

⇒ **Vocea României** (29/7/9) plînge cu lacrimi de crocodil faptul că pe afișele electorale ale lui Petre Roman de la Brașov cineva a lipit un ștraif "Primul președinte evreu al României". Oare dacă treaba se petrecea cu afișele domnului Iliescu, "Primul președinte rom al României"... organul "independent" al Cotroceniului ar mai fi popularizat năzdrăvănia?

⇒ **Campania electorală** e epuizantă. **Măra** Argezi, directorul de campanie al PRM, a adormit la Tg. Jiu pe cînd vorbea Comeliu Vadim Tudor și s-a prăbușit peste președintele partidului (*România liberă*, 4/X)

⇒ **Același ziar** ne anunța că, spre a-l apăra de oboseală pe Zîmbilă, poliția a întrerupt pe 2/X circulația pe șoseaua Cluj-Dej timp de două ore. Astfel a putut trece autobuzul în care se afla președintele-candidat și echipa sa. Un gest care, sperăm, îl va mai priva de cîteva sute de voturi...

Șerban DEMETRIU

cursul valutar pe 19/X 1996
1 dolar SUA = 3 306 lei; 1 franc francez = 634 lei; 1 marcă germană = 2.143 lei.

Pentru Madrid, de pildă, TAROM trebuie să ducă 900 kg., dar nu are cursă spre Spania. Cum va fi transportată aproape o tonă de documente da la Paris? Dar în Algeria, cînd Roma este cea mai apropiată destinație a TAROM?

● **Frauda prin "observatori".** Au apărut din pămînt, din iarbă veștedă trei noi organizații non-guvernamentale (ONG), cu drept de a avea observatori interni pentru supravegherea alegerilor. Este vorba de Asociația Română pentru Libertate Personală și Dreptate Umană (ARLID), apărută înaintea alegerilor din 1990, pentru ca nimeni să nu mai știe de "activitatea" ei pînă azi, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tineretului (LIRDOCT), înființată înaintea alegerilor din 1992 și care a avut pînă acum aceeași soartă ca prima, în fine, Grupul de Apărarea democrației și Drepturilor Omului (GADDO), care a luat ființă în august 1996, deci înaintea acestor alegeri. Cotidianul *Ziua* (18 /X) constată cîteva bizareni: statutele celor trei ONG-uri sunt aproape identice; tabelele de membri nu sunt conform formularelor gîndite împreună de B.E.C. și LADO (Liga binecunoscută condusă de prof. Ștefănescu-Drăgănești, ai cărei observatori au fost instruiți de specialiști occidentali), ci după un tabel prescris de PDSR! din care lipsește rubrica declarației pe proprie răspundere a neapartenenței la nici un partid politic și de respectare a prevederilor Legii electorale; tabelele cuprind ca "observatori" mai ales persoane din mediul rural, mai dificil de identificat, fără adresă personală sau cu adrese fictive etc. Detalii : la Craiova, președinta GADDO este o membră marcantă a PDSR, tabelele GADDO și AROLID de la Galați sunt bătute pe același tip de hîrtie și la aceeași mașină de scris... Legea electorală spune că din listele organizațiilor non-guvernamentale depuse la B.E.C. sunt trași la sorți 15.000 de observatori naționali, numai cîte unul pentru fiecare secție de votare. Vor fi deci o treime de secții de votare, mai ales la sate, unde fraudă e mai ușor de operat, supravegheate doar de "observatori" ai celor 3 ONG-uri (care însumează 6.000 de persoane) apărute peste noapte. Chiar dacă reprezentantul opoziției constată nereguli, el este contracarat de pedeseristul de serviciu și, în afara unui arbitru, fraudă rămîne nesancționată. Mai mult, cum dintre "observatorii" celor trei ONG-uri fantomă, mulți sunt fictivi, vor exista secții de votare fără nici un observator.

● **Cine și de ce plătește candidaturi inutile?** Pentru a fi înregistrat pe listele candidaților la președinție, fiecare dintre aceștia trebuia să depună semnăturile a cel puțin 100.000 alegători. Cei 16 candidați ar fi totalizat în felul acesta peste 2.500.000 semnături pe care însă nimeni nu le-a controlat!... B.E.C., conform Legii electorale, a cerut doar o declarație pe onoare. Este total reprezintă o cincime din votanții efectivi! Ca să ajungă la asemenea cifre este probabil că unii candidați au beneficiat de sprijinul forțelor oculte cu scopul de a împărți voturile opoziției și mai ales ca să înlesnească fraudă, multiplicînd candidaturile (16 pagini față de 3 în 1990 și 6 în 1992) De altfel, *Evenimentul Zilei* a și constatat că trei candidați : gen. Nicolae Militaru, George Muntean și Constantin Mudava au traficat semnăturile, drept care publicația a sesizat Parchetul General. Ei pot fi condamnați în baza art. 292 Cod Penal pentru "fals în declarație". O alta

DECLARAȚIE

În perspectiva alegerilor legislative și prezidențiale din România - noiembrie 1996 -, *Solidaritatea Universitară Franța-România (SUFR)* împreună cu următoarele asociații ale exilului românesc din Franța : *Asociația foștilor deținuți politici - Remus Radina, Asociația jurnaliștilor români - Dan Culcer, Association des dames orthodoxes roumaines - Hortance Tomoroveanu, Association pour la Fondation Mémorial Sighet - Maria Brătianu, Association France Roumanie Art - Ștefana Bianu, Casa Românească - Alexandru Ghica, Pro Basarabia & Bucovina Mondială - Nicolae Lupan, Uniunea Mondială a Românilor Liberi - dr. Paula Predeleanu, Comunitatea românilor din Franța - Grigore Filiti, și cu semnatarii prezentei declarații (v. mai jos) afirmă sprijinul hotărît pentru Convenția Democrată Română și pentru candidatul ei Emil Constantinescu. Numai victoria lor în alegeri poate asigura bunăstarea materială, libertatea, democrația și demnitatea națională.*

LA APELUL PENTRU SUSȚINEREA CONVENȚIEI DEMOCRATE ROMÂNE ȘI A LUI EMIL CONSTANTINESCU, (v. Lupta 22 iulie 1996)

AU RĂSPUNS PINĂ ACUM URMĂTOARELE PERSOANE: dr. Anca Stănescu, dr. Liviu Stănescu; Constantin Moțaș; prof. Emil Turdeanu; Margareta Suciuc; Matei Cantacuzene; Pierre Rosetti; Anca C. Berindey; Cornelia Șerbănescu; Marcel Ghinea; Despina Slătineanu; Iulian Ursaciuc; Micu Stavilă; Nicolas Stolojan; Gheorghe Amarăscu; Dinu Holban; Michel Crețu; Dinu Ionescu; Eugenia Duță; Zamfira Șerbănescu; Viorica Feger; Eugen Holban; Ștefana Negri; Gh. Grigorescu; Theodor Weber (Germania); Cristea Vasile; Lucie Ferester; Sorin Klarsfeld; Jean Miclescu; Bogdan Pietraru; Nicolas Teculescu; Maria Brătianu; Henriette Ciurea; Mircea și Francine Petruțian; L.M. Cristescu (Elveția); dr. Constantin Cepleanu (Elveția); Mihai Turcu (Elveția); Spiridon Ganea (Elveția); George Pârjol; Pierre Niculescu; dr. N. Nicolas (Germania); Dan Șerbănescu; dirijorul Trajan Popescu; Pêre Edgard Domitriu; Adina Mareș; Floruț Gruia; Gheorghe Golea (Germania); prof. dr. Dan Stănescu (Belgia); Vlad și Sanda Stolojan; Jane Mirabeau (Elveția); Dan Găescu (Elveția); dr. Hermine Neaga (Germania); dr. Georg Catrinou (Germania); Mihai Racovitza (Elveția); Jean Cantacuzene; dr. Ion Vianu (Elveția); Sean P. Dulfey (SUA); Ștefania Leventis; Michel Tanase; dr. Nicolas Coman-Chirculescu (Elveția); Ruxandra Doslea; Hortansa Tomoroveanu; Ion Mingheraș; Cornel Crișan; Ștefan Tudor Vianu (Elveția); dr. Grigore Oghină; Alexandre Thomault; Adrian Alexandru Vasiliu; Aurelia Bela; Șerban Demetriu; Georges Garipey, Ștefana și Alexandru Bianu; Pierre Teodorescu; Paul Barbăneagră; Petre Năsturel; prof. dr. preot Ion Dura (Belgique); F. Agarici (Suisse); Alexandru Herlea; Marie-France Ionescu; prof. dr. Dan Danielopol (Austria); Peter von Kapri (Germania); Simion Tatar; Persida Sentomosan Vasilescu; Aurelia Dima (Belgia); Alin Gherman (Belgia); Alexandru, Valentin și Marusia Vulpe (Belgia); Gheorghe Dronc (Belgia); Ivan Chetan (Belgia) Alexei Bostan (Belgia); Dorica Gaman (Belgia); Verona Mureșan (Belgia); Cecile Castianu (Belgia); dr. Gheorghe Iscru; Cornel Ionescu-Sisești; Maria Sculy Logotheti; Cornelia Danielopol; Mircea Mavriki (Belgia); Mircea și Sandrela Dobrescu; Cornelia și Ileana Comorovschi; Ion Vitez; fam. Cosmopol-Boldeanu; Alin Filipescu (Elveția); Alex Voll Rotz (Elveția); Veronica Manoilescu; Sanda Budiș (Elveția); Marina Stolojan Le Breton; Ala și Ștefan Băbeanu; Petre Zapisesco; Adrien Nedelcoux, Aurora Milcoveanu; prof. Libuse Valentinovă (Cehoslovacia); Alexandru Niculescu; Radu Slătineanu; Dimitrie Cădere; Elisabeta și Eugène Creangă (Elveția); Anca Cekhan-Racoviță (Elveția); Ovidiu Opran (Elveția); Octavian Halmaghi (Canada); Anca Bogdan.

Adresați contribuțiile dvstră prin cec sau mandat postal
"a l'ordre de" *Solidarité Universitaire France-Roumanie* pe adresa trezorerului asociației
Mme Ștefana Negri-Grigorescu 125, Quai Valmy Bât. E 75010 Paris
Conturile legate de acest apel sunt ținute la dispoziția donatorilor
Rugăm pe donatorii noștri din alte țări decît Franța să adreseze contribuțiile lor în F.F. prin mandat postal,
mulțumindu-le astfel pentru contribuția lor la scurtarea timpului de transfer al Băncii.

constatare: o serie de candidați mizează pe solidaritatea de breaslă, pentru a risipi voturile : gen. Militaru îi solicită pe militari, "dascălul" Nupu Anghelina preoțimea, Pop de Popa pe medici și Mudava pe toți cei care nu mai cred decît în bioenergie pentru a ieși din nevoi...

● **Violențe.** Tinerii care îl contestau la mitingul electoral de la Oradea pe președintele-candidat, sosit în urbe, au fost sever cotonogiți de bărbați în scurte de piele care au trecut peste cordonul de jandarmi care-i proteja pe

manifestanți. La Arad, patru tineri care lipeau afișe CDR au fost reținuți de un grup cu bastoane, coborît din mașini cu girofar, care a chemat poliția (obediță), deși tinerilor nu li se putea reproșa nici un delict. În noaptea de 3 spre 4/X alți tineri, care lipeau la București afișe pentru USD au fost agresati și o studentă a fost bătută sălbatec peste față. Sediul PNL din Tg. Jiu a fost spart. În schimb, pentru afișele puterii, cum dezvăluia *Adevărul* cu fotografie drept probă, sunt folosiți jandarmi, adică forța publică ce n-ar trebui să fie proprietate de

Scris între 1962-1981 în țară, Terfelogul lui Daniel BOC consemnează, în cele cinci volume ale sale (cca 2000 pagini) fervoarea unui "jurnal" neobișnuit. Este periplul pasionat și exigent al confruntărilor cu istoria recentă și cu demisia morală pretutindina a ultimelor decenii, dincolo și împotriva tuturor prejudecăților comode. Vitriolul politic al acestor pagini a făcut din Terfelog o carte secretă și itinerantă, parțial transportată cu riscuri la Paris, restul de pagini rămânând ascuns în țară, la prieteni, pînă în 1990.

Terfelogul restituie figuri întemeietoare sau vinovate, evadează în știință sau spiritualitate, reinterpretează texte de referință, ne poartă prin destinul marcat de "vremuri" ale citorva generații, pe o arie geografică din Alsacia bunicului matern pînă în Munții Apuseni și Polovragii Părăienilor. Este textul vast, baroc, al unei edificări interioare împotriva și în ciuda vitregiilor prezentului, al unui exilat interior care-și asumă condiția ca pe un destin ales. Scriitura alternează luciditatea chirurgicală, umorul, ironia nemiloasă, verva celui care sfidează alienarea prin logosul salvator. Paginile de mai jos, inedite, fac parte din volumul subintitulat "pseudo-polemicele unei autobiografii", scrise în 1970, pe cînd autorul avea 30 de ani.

(.....)
... parcurgere vieții dela o moarte la alta, printre nesfîrșite plictiseli, divertismente, revoluții!

Dumnezeu are grijă și de viermele din piatră ..., și tu, om vanitos, trăiești în spaima că vei flămînzii ori că nu te vei sătura, din spaima ahtierii tale ai făcut un cult...! Disprețul meu infinit pentru răzbătăreți, a căror nemeșteră rugăciune - "Dă-ne nouă, Doamne, alibiul nostru cel de toate ocaziile, pentru a ne putea scuza în proprii noștri ochi că suntem numai niște jucării ale sorții" - dovedește doar voința de a nu voi și nevolnicia lor. Respectul meu infinit pentru înfrînți - acei oameni de oriunde și de orice fel, pe care semenii lor "căpătuiți" îi consideră înfrînți. Înfrînți în lume și de către lume, lumea întru care s-au fost răstignit, ei sunt adevărații biruitori. Biruitori: "Dacă i se pare cuiva, în veacul acesta, că este înțelept, să se facă nebun, ca să fie înțelept." (1 Cor. 3,18)

(.....)
(.....)

"O stafie umblă prin Europa - stafia comunismului." Așa debutează Manifestul Partidului Comunist. O stafie e umbra (ectoplasma) unei ființe petrecute din viață (deci o fantomă, un "spirit"), sau o falsă părere, o iluzie numai și, astfel, o autoînșelare. Nu un spiriduș, ci o himeră și-o fantasmagorie. Potrivit altei definiții, stafia e "geniul păzitor" al locurilor părăsite, al ruinelor. Dar stafia comunismului, fiindcă despre ea vorbim, nu-i defel statornică, e "internaționalistă", n-are patrie și n-are țară, este o stafie blestemată să umble de colo-colo și, potrivit teoriilor spiritiste, sunt bîntuitoare îndeosebi spiritele malefice, necurate, afurisite, nicidecum acelea "mai presus de oameni" (hominibus superiores) și oamenilor de ajutor ... Realitate sau abstracțiune? O nălucă este o ființă imaterială ori o neființă materială!

S-ar pune întrebarea : ce era stafia

comunismului pe vremea cînd întruchipa o ființă vie, din carne și oase ? Un avorton. Comunismul a murit înainte de a se naște... Admițînd însă că semnatarii Manifestului - Marx și Engels - au folosit vocabula "stafie" în sens metaforic (au tentativat o operă de artă nu de politică !), la care conotații s-au referit pentru a dărui unui nescio quid oarece realitate ? La acelea desemnînd un cadavru ambulant deodată cu "duhul" lui.

Existența strigoică - deci irealitatea - comunismului se afirmă a fi palpabilă, zi după zi mai certă simțurilor noastre. Ne aflăm în fața unui rebut mental, unei himere "generate" de creere imaginative în abstract, simultan în fața unei fantasmagorii monstruase pe care alte creere - de data aceasta total lipsite de imaginație - se înverșunează s-o pună "în practică", s-o prezinte ca realizarea superbisimă a inteligenței omenești creatoare... Vestepoveste, stafia comunismului umblă în continuare prin lume, dar iață că s-a aflat pe lume un loc de basm unde leșul avortonului, rămas neîngropat, a prins viață și poftă de viață : fermecata împărăție de la soare-răsare "a pus bazele" - nici mai mult nici mai puțin - construirii comunismului. Da, comunismul a decedat de mult, acum mai bine de un secol testamentarii vorbeau de o "stafie", dar comunismul a fost reanimat ; după transferarea în alte condiții istorico-economice, net favorabile, mumia a sărit, - parcă s-ar fi născut ea însăși pe sine ! -, din coșciug, nouă nouă. Și-n mîinile harnice ale unor oameni ai muncii ce nu se tem de viziuni, și care transformă însăși cruda realitate într-o măreață viziune, nu duhul (aer curat) ci duhoarea (aer stricat) comunismului a ajuns chip cioplit.

Entuziasă revărsare de voieșie, tinerețe și optimism ! Au zărit stafia niște unii ieri, niște alții o văd de-abia azi, timp pentru vedenii și vizionari pînă răspoimîne. Pupăza cu vîrcolac s-a dovedit "o forță" ; de la răsăritul la apusul lumii, lumea a început sa

creadă fel și chip de ciobituri cioplite după forma moaștelor pociturii morgana, și după cum i-a "apărut" vreunora sau vrealtora himera cu himen. Dezvăluindu-se (nu orîcui ; trebuie să fii iluzionabil, ca să poți la rîndul tău iluziona pe alții cum că o stafie - deci reprezentarea (imaginea) a ceva definitiv apus și prohodit - se "luptă", și încă "biruitoare", tocmai "împotriva vechiului"...) respectivul hoit vrăjit are etape variate de putrezire. De "edificare", cum spun înălțătorii și închinătorii lui : aproape desăvîrșită, înca incompletă, în curs de dezvoltare, incipientă, etc. Desăvîrșită, putredă de tot, niciodată : este mereu loc "pentru mai bine"...

Mortul hălăduie, și-n coșciugul rămas gol se îmbulzesc, atrași de un curent magic, oameni vii. Un rebut animat rebutînd tot ce înțîlnește în cale, degradînd lucrurile și pervertînd ființele. "Ultima perioadă a societății umane" ! Într-adevăr ultima, după această satanică perioadă n-ar mai urma decît un nou potop, apocalipsa finală.

Mișcarea comunistă - o liturghie neagră. Tot materialul ei propagandistic - apelînd la simțurile cele mai de jos ale omului - n-a fost decît o falsă profeție, profeție în măsura în care s-a autoprezentat liberarea deplină a omului și descătușarea unor nemaipomenite puteri rezidente în natură și, bineînțeles, în om. O nășărimbă diavolească ; domnia puterii întunericii, a haosului înfățișîndu-se drept ordine, și vai și amar de lucrarea mîinilor oamenilor robotînd fără de gînd...

Prin credință înseamnă prin gîndire. Prin faptă înseamnă prin ocultarea gîndirii. Numai prin supunerea faptei (a materiei) gîndului - autenticitatea înfăptuirii. Predominarea faptei, ca o înțietate materială, este robia gîndirii și este irevocabila anulare a spiritului.

Exacerbarea materiei, - împlinirea visului "raționalistilor" antici și moderni, - duce la ruptura unității monadice (spirit-materie) a sufletului uman și a tuturor însuflețitelor ; duce, prin retenționarea separației dintre natură (lumea creată) și divinitate, la "capitalizarea crizei" din eco- și noosferă, la inautenticitate - alienare - necroza făpturii...

Se mai găsesc din aceia care să țînă comunismul la mare stimă, altminteri decît din foarte precise interese personale ? În pomelnicul victimelor, al desafectărilor umane sunt milioane de morți cu sufletul viu și milioane de vii cu sufletul mort. Oameni prin cugetul cărora a trecut ori s-a instaurat ca la ea acasă stafia, nu mai sunt oameni ci strigoi : neoameni zicîndu-și "oameni de tip nou", pasă-mi-te "tovarăși". Tovarășii stafiei, iar stafia comunismului este Mamona. Mișcarea comunistă este un dans macabru de proporții grandioase, planetare. Lumea nu putea fi blestemată mai crunt decît fiind lăsată (sau supunîndu-se) acestei stafii a orînduirii comuniste. Punctum statis, întrucît ne privește.

"VICTORIE" CU DOUĂ TĂIȘURI

- Mică ilustrație a teoriei relativității -

Vreme de opt luni, Patriarhia de la Constantinopol și Mitropolitul Ieremia, reprezentantul ei în Franța, autoritățile de la București și nemărturisitele lor antene pariziene, au construit fantasmă politică pe o temelie mai mult decât șubredă : pretinsul vot din 25 februarie 1996, organizat pentru a schimba cu forța obediința Eparhiei ortodoxe române din Europa occidentală. Și iată că, prin decizia sa din 15 octombrie, Tribunalul a anulat acest vot. Fără însă a pune capăt neînțelegerilor care agită comunitatea și fără a da răspuns multor întrebări neliniștitoare.

Textul sentinței conține două ambiguități. Primul rînd numirea preotului Brătan ca vicar al Eparhiei de către Mitropolitul Ieremia nu e contestată, justiția laică aflîndu-se în imposibilitatea de a discuta chestiuni ecleziastice. Cu alte cuvinte, anularea așa-zisei adunări generale extraordinare din 25 februarie nu implică și anularea unuia dintre efectele ei ! Nu e exclus ca reprezentantul Patriarhiei de la Constantinopol să fi anticipat, abil, această posibilitate. E, într-adevăr, greu de crezut că vreme de atîtea luni Bucureștiul, Constantinopolul și Mitropoliia greacă din Paris s-au agitat în mod aproape frenetic, avînd ca unic stimul un "vot" nevalabil. E greu de crezut că nici un specialist aflat în slujba acestor înalte autorități nu a înțeles că orice tribunal serios trebuia în mod necesar sa invalideze acest "vot". E, de asemenea, greu de crezut că inacceptabila scrisoare adresată de Mitropolitul Ieremia, pe data de 9 aprilie 1996, Ministrului francez de Interne, a fost redactată, în chip ușuratec, pe baza unei reuniuni haotice la care au participat 200 de persoane ! Graba cu care a fost proclamată schimbarea obediinței și numirea preotului Brătan își găsește astfel o posibilă explicație : în starea de confuzie creată de evenimentele din 25 februarie, hotărîrile ecleziastice, care nu sunt de competența tribunalelor, trebuiau să preceadă eventualele contestații laice. Dacă "adunarea generală extraordinară" ar fi fost atacată în justiție chiar în ziua de 26 februarie (ceea ce, desigur, nu s-a făcut, căci "apărătorii" Bisericii se ocupau de alte fleacuri!), tabăra

"disidenților" n-ar mai fi avut nici o posibilitate de acțiune. Inutilele întârzieri ale "apărării" au jucat, însă, în favoarea lor : Eparhia are acum doi vicari, numiți de două ierarhii canonice diferite, iar justiția laică nu are dreptul să se pronunțe pe acest tărîm!

A doua ambiguitate a verdictului provine tocmai din această obligatorie separare între domeniile laic și ecleziastic. Extinzînd și asupra Eparhiei mandatul administratorului judiciar (care, pînă acum, nu se "ocupa" decît de Parohie), Tribunalul îi cere să organizeze o adunare generală care să aleagă între Sinodul rus din afara frontierelor și Patriarhia de la Constantinopol. Deci o chestiune pur ecleziastică! În plus, verdictul uită că înainte de organizarea adunării eparhiale, fixată pentru următoarele trei luni, administratorul este obligat să organizeze adunarea parohială. O ierarhizare care nu e limpede nici în spiritul administratorului judiciar Gondre, care o plănuiește pe aceasta din urmă cîndva... în anul viitor.

Pe de altă parte, judecătorii apreciază cu severitate Statutele și Regulamentele Eparhiei și Parohiei, lipsite de claritate și conținînd dispoziții contradictorii. Fără îndoială, multe din greutățile noastre de azi decurg din imperfecțiunile acestor texte - semnalată, de altfel, ani de-a rîndul, de către diverșii juriști care au avut prilejul să le examineze.

În sfîrșit, o ciudățenie, despre care Tribunalul poate nici n-a avut cunoștință, merită semnalată. Procesul avea drept obiect situația Eparhiei ortodoxe române din Europa occidentală. Or, de-a lungul acestor luni tulburi, în lipsa unei conduceri coerente (sau măcar active ...), Eparhia s-a destrămat aproape cu totul : din cele zece Parohii care o alcătuiau, șapte au trecut fie la Constantinopol, fie de-a dreptul la București. Verdictul pronunțat privește, deci, viitorul unei entități în curs de dispariție. Paradoxală și tristă realitate, pe care entuziaștii par s-o fi uitat : comentînd cele hotărîte în 15 octombrie, ei vorbesc de victorie.

Radu PORTOCALĂ

PRECIZARE

Printr-o chemare însuflețită către frații români, 16 organizații românești din Exil, binecunoscute în Franța, îndeamnă pe gătători să participe cu toții la vot, în favoarea opoziției unite, cu prilejul alegerilor din 3 și 17 noiembrie.

Am preconizat în repetate rînduri unirea opoziției și desemnarea unui singur candidat la președinție. Unirea nu s-a realizat însă și, în prezent, nu există nici o formație politică intitulată opoziția unită. În consecință, fiecare votant va trebui să aleagă la 3 noiembrie între una din cele trei formații ale opoziției și candidații acestora la președinție:

- Convenția Democrată Română (CDR) și candidatul său la alegerile la președinție, prof. Emil Constantinescu

- Uniunea Social-Democrată (USD) al cărei candidat este fostul prim ministru Petre Roman și

- Alianța Națională Liberală (ANL), al cărei candidat este criticul literar Nicolae Manolescu.

Pentru ca votul să fie valabil, ștampila trebuie pusă o singură dată pe fiecare din cele trei caiete, pentru Președinție, Cameră și Senat.

CONVENȚIA ȘI CANDIDATUL EI SE BUCURĂ DE SPRIJIN EUROPEAN

Între 4 și 6 octombrie 1996, la Lubiana (Slovenia) a avut loc congresul Uniunii Europene Creștin Democrat - UECD - (care are loc la fiecare 4 ani). În centrul dezbatelor din acest an a stat aderarea UECD la PPE, care cuprinde partidele de orientare centru-dreapta din Uniunea Europeană. Avantajul pentru partidele creștin-democrate din fostele țări comuniste este că, pe cale de a fi admise în UECD, cum este cazul PNȚCD - reprezentat la congres de Gabriel Tepelea și Alexandru Herlea - în acest fel, se află înainte de propriile țări în U.E., puțînd facilita intrarea acestora din urmă.

Congresul a adoptat în unanimitate, de asemenea, următoarea rezoluție propusă de Alexandru Herlea :

"Convinși de gravitatea situației economice și politice pe care o traversează România, Congresul declară sprijinul său Convenției Democratice Române care, în cazul că va câștiga alegerile, este singura forță capabilă să redreseze țara.

Congresul exprimă în această optică sprijinul său candidaturii al alegerile prezidențiale ale liderului Convenției Democratice Române, Emil Constantinescu, a cărui victorie este o garanție pentru bunăstarea țării și apărarea valorilor creștin democratice."

PARIS - METZ - COTROCENI

În urmă cu cîteva luni, cu ocazia trecerii sale prin Paris, președintele Iliescu l-a travestit pe Eugen Simion, apoliticul critic literar, în comis voiajor de influență și l-a trimis la Metz. La reședința lui Petru Dumitriu, oia răătăcită, transfugul și regizorul dibaci al propriei cîințe tot mai veștejite mediatic. Academicianul-mesager a oferit pocăitului 10.000 Fr. pe lună pentru postul de ambasador itinerant al locatarului de la Cotroceni.

Socotînd că izmeneala ispășirii a durat destul și că păcatul tinereții era mai dulce, pocăitul a luat drumul tainic al ambasadei române de la Paris și a încheiat tîrgul. Iată-l, așa dar, sosit de curînd la Otopeni, "întîmplător" în plină campanie electorală, decretînd că Iliescu e cel mai mare om de stat român de la Carol I încoace și merită cu prisosință 14 ani de președinție ca Fr. Mitterrand!

Evident, titlul de ambasador itinerant este un abuz. Nu de "relațiile" sale aproximative din străinătate este interesat Iliescu, ci de efectul asupra alegătorilor din țară, pentru a le arăta că are și el susținători în "diasporă". Pentru cine a uitat sau pentru cei care nu mai vor să ne aducem aminte, Petru Dumitriu este autorul glorificării întreprinderii de exterminare, Canalul ("Drum fără pulbere") și a vitejiilor Securității pe urmele rezistenților din munți ("Vînătoare de lupi")

PENULTIMA ORĂ

Pentru alegătorii din Franța ALEGERILE PREZIDENȚIALE ȘI LEGISLATIVE

se vor desfășura în zilele de 3 (turul I) și 17 (turul II) noiembrie 1996, între orele 6-21, în localul Ambasadei - 123 rue Saint Dominique (75007 Paris) - secția de votare 1274/1. Din informațiile primite de la Ambasada României din Paris, pot participa la vot toți românii domiciliați în Franța precum și cei care sunt în trecere, cu excepția acelor care au trebuit să renunțe la cetățenia română. Pentru a avea acces la vot este necesar a prezenta un document oficial (carte de identitate, pașaport, act de naștere etc) eliberat de autoritățile din țară sau din străinătate, din care să reiasă că solicitantii sunt născuți în România. Cei care nu sunt înscrși pe lista electorală a Ambasadei sau care nu pot prezenta un document valabil care să ateste calitatea lor de cetățeni români vor putea totuși vota semnând o declarație, dată pe propria răspundere, că sunt cetățeni români și nu au pierdut drepturile electorale.

Din comunicatul de presă al ambasadei, trimis pe 22 octombrie 1996 cităm: "verificarea înscrierii pe listele electorale se poate face la Ambasada României de la Paris, secția consulară, precum și la consulatele generale de la Marsilia și Strasbourg, în perioada 28 octombrie - 1 noiembrie a.c., între orele 9-18". Până la închiderea acestei ediții, ambasada României din Paris decisese să nu afișeze listele, cum cere Legea electorală, din lipsă de spațiu.

De asemenea, reprezentantul CDR al Biroului Secției de votare Paris (BIS), dna Ștefana Negri-Grigorescu, scrie într-o conetstare adresată președintelui BIS Paris, că Legea electorală 68/92 (art. 28, al. 11) îl obliga să întocmească până la 20 octombrie procesul verbal cuprinzând modul de stabilire a reprezentanților BIS Paris, document ce constituie actul de atestare a calității de membru al acestui birou.

În localurile consulatelor generale din Marsilia (157 Blvd. Michelet - tel. 0491221734) și Strasbourg (54 Allée de la Robertsau, tel. 0388251594) vor funcționa secțiile de votare 1274/2 și, respectiv, 1274/3.

NOUȚĂȚI EDITORIALE

Biblioteca Sighet Dan M. Brătianu

Martor într-o țară încătușată
Fundatia Academia Civică

Ca director în Societatea de telefoane București, Dan M. Brătianu (1908-1991) a avut un rol determinant în evenimentele care au dus, în august 1944, la trecerea României de partea aliaților, pentru care a plătit cu 17 ani de închisoare și domiciliu forțat. Cartea a fost lansată la București în prezența Mariei Brătianu.

Andrei Marga

Universitatea în tranziție

Biblioteca Apostrof, Cluj, Colecția studiul europene

Cartea prof. Andrei Marga, rectorul Universității din Cluj, ținta de mai mulți ani a administrației PUNR a primarului Funar, strânge laolaltă mai multe articole în română, franceză, engleză și germană reprezentând o reflecție asupra Legii Învățământului și a implicațiilor ei, sugestii, de asemenea, pentru o lege a învățământului superior care să reducă excesiv de multe regulamente de aplicare a legii generale a învățământului și să dea o bază juridică clară și durabilă universităților.

CASA ROMANEASCA

120 bis, rue Haxo, 75019 Paris
(Metro Télégraphe sau Porte de Lilas)

Sîmbătă, 16 noiembrie 1996, orele 17, va avea loc conferința dlui Guy GAUTHIER, intitulată "Les aigles et les lions - Histoire des monarchies balkaniques."

UNIUNEA PENTRU REGELE MIHAI

Cu prilejul zilei de 25 octombrie, aniversarea M.S. Regele Mihai I și a zilei de 8 noiembrie ziua onomastică a Majestății Sale, Uniunea pentru Regele Mihai are plăcerea să vă invite să sărbătorim împreună aceste evenimente sîmbăta 9 noiembrie a.c., orele 18, în sala de festivități a Bisericii Notre Dame d'Auteuil, 64 av. Théophile Gauthier 75016 Paris (Metro Eglise d'Auteuil sau Mirabeau, bus 52, 22, 62). Va fi proiectat filmul "Via Regis", după care sunteți invitați la bufetul oferit de Doamnele noastre.

DECESE

Dr. Mircea Piticariu; col (r) Octavian Predescu; Eugenia Lucia Petre; Mihai Cavarnali; Cornelia Anca Paraschiv; Emil Neiculescu; Dorina Gheorghie; Anton Missir; ing. Nicolae Vassu; actorul Dimitrie Dunea; Romulus Predoiu; Costel Oancea; Corneliu C. Roșu; Eleonora Pană; veteran de război, Dumitru Stoica; Dimitrie Manciopol; veteran de război, Ion Gheriociu; veteran de război col (r) Mihail Rodrig Șteanu; preot Iulian Stoicescu; dr. Ion Mănoiu; Felicia Vasilescu; poetul Alexandru Andrițoiu; Ioniță Pompiliu; prof. Vica Ticlea; Draghia Ștefan; ing. Cristi Crăciun; Mioara Nicolaescu; ing. Gorun Kassardjaian; Puiu Matache; Marilena Constantinescu; Cornelia Ioana Arsene; col (r) Alexandru S. Gheorghiu; Apolinarie Bunescu; Sandu-Mihail Lăzărescu; Petre Ionescu; ing. Aristotel Pahopol; Amelia Găină; Adrian Benjamin; Diana Dochinoiu; prof. ing. dr. Mihai Renert; dr. Victor Andrei; Maria Magdalena Cotoran; Ștefania Dana Preoteasa; Anton Ștefan; prof. Sergiu Ispirescu; Eugenia și Victor Mușat; Maria Xantopol; Petru Ofrim; Monica Skileru (Maltezean); Xenia Gheorghiu Odobescu; Aurel Munz; Marga Wolf; Ion Vinilă; Aureliana Mladinovic; Elisabeta Petrișor; Constantin N. Chitic; Mircea Drăgan; ing. Theodor Sotiriu; Nicolae Gerșoi; Petre Petrescu; av. Traian Zaharescu; Cornelia Șerban; Mariana Naziru; ing. Valentin Micle; Gheorghie Stănculescu; Pavel Bochian; Filofteia Corneliu; Maria Lucia Stoiciu; Marcel Alexandru; Petre C. Ioan; Mimi Drăgoi; col (r) Tudor St. Tudor; dr. Mircea Andreescu; Dinel Cucu; ing. Ion Ionescu; col (r) Gheorghie Dumitrescu; col. dr. Marin Constantin; Ctin Bucur; ing. Marius Ichimescu; grăficianul Francisc Kalab; inv. Maria Ion; ec. Augustin Pantîș; Vasile Unguru; Getuța Tărăsică; ec. Gheorghie Chirilă; Stela Moga; col (r) Nicolae Turturescu; ing. Marius Achimescu; Marian Braniște; Policsenia Tudor; prof. univ. Setlian Gruia; prof. dr. ing. Ion Gheghea; Sofia Simioenscu (Serghiescu); Gabriela Ely Susan; Ion Ioana.

NATURALIZARI "Journal Officiel", 6 și 17, 18 octombrie 1996

publică numele următoarelor persoane născute în România, care au obținut naturalizarea franceză: Marieta Dumitrașcu, născută la București; Paul Dinu, născut la Cătinu; Dorin Nicolae Hotea, născut la Zalău; Gabriela Mihail, născută la București; Anca Ileana Valerian, născută la Câmpina; Gelu Călin Forgaciu, născut la Marghita; Ana Raluca Mexandean (n. Zorilescu), născută la Constanța; Ștefan Mitri, născut la Gherla Cluj; Ladic Eugen Alexandru Nițu, născut la București; Petre Nicolae Tătar, născut la Negrești Oaș Satu Mare.

le combat

Directeur: Michel Korné 22/10/1996
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 274

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

PAR LE VOTE ET L'ABANDON

par Michel Korné

La circulaire du Ministère Français des Affaires Etrangères, que nous publions page II et datée du 8 Octobre, soit moins de quatre semaines avant le premier tour des élections présidentielles et législatives qui auront lieu les 3 et 17 Novembre en Roumanie.

Ce délai très court n'est nullement accidentel. Le Quai d'Orsay précise d'ailleurs que l'information lui est parvenue tardivement. En fait l'invitation du gouvernement roumain concernant les 8 observateurs "long terme" et 50 à 70 "court terme" a été faite de manière à pouvoir contrôler étroitement les premiers et à neutraliser les seconds.

Le délai restreint laissé aux candidats fait que ce seront en majorité des personnes prévenues de longue date par les autorités de Bucarest qui se présenteront. Les deux ou trois observateurs "long terme" neutres qui pourraient se libérer pour passer trois semaines avant (?!), pendant et après les élections, seront en outre encadrés par le chauffeur et le traducteur officiel. Cette même méthode, le KGB la pratiquait à l'égard des étrangers dès l'époque de Staline. Elle a été reprise par tous les états communistes et en Roumanie, par la Securitate de Ceausescu.

L'invitation d'observateurs "court terme" de toute nationalité, sauf "locale", semble faite pour éliminer ceux d'origine roumaine qui auraient conservé la double nationalité. Par ailleurs, 50 à 70 observateurs est un nombre dérisoire pour couvrir les 14000 bureaux de vote.

En Albanie, dont la population n'est que de 3 millions, l'Organisation de Sécurité et Coopération en Europe (O.S.C.E.) avait prévue 30 observateurs pour les élections municipales du 20 Octobre. Elle semble beaucoup plus conciliante avec le gouvernement de Bucarest. En effet, la population roumaine est de vingt deux millions d'habitants et nécessiterait au moins 220 observateurs, d'autant que les fraudes des précédentes élections ont battu tous les records.

Le nombre restreint proposé par Bucarest correspond vraisemblablement à celui des personnes étrangères que le gouvernement roumain a déjà pressenti pour couvrir les élections.

L'expérience des élections précédentes démontre cependant que des observateurs indépendants peuvent facilement être induits en erreur. Ainsi les journalistes, dont certains avaient pourtant de l'expérience dans ce domaine, avaient conclu en grande majorité

que les élections de 1990 et 1992 s'étaient déroulées sans fraude majeure, alors même que 1,5 millions de votes sur plus de 11 millions avaient été annulés et que, un nombre égal de votes validés appartenait à des électeurs inscrits sur des "listes spéciales". L'ensemble de la fraude se chiffrait à 3 millions, suffisamment pour changer totalement les résultats.

□

Il ne fait aucun doute que le président Iliescu et les partis au pouvoir organisent une fraude bien plus importante cette fois pour compenser la désaffection, voire l'hostilité de l'opinion publique. En effet, en Septembre, les sondages ne créditaient Iliescu que de 23 à 27% des intentions de vote, alors que ses deux principaux adversaires de l'opposition, Emil Constantinescu (31/33%) et Petre Roman (19 à 22%) totalisent entre 50 et 55%. Son parti, le PDSR n'obtenait que 26% des intentions de vote contre 43% à la Convention et 9 à 12% à l'Union Sociale Démocrate de l'opposition.

Par ailleurs, pour se prémunir contre la fraude, les partis de l'opposition ont conclu un accord pour la surveillance du vote et du dépouillement des urnes. Dans ce contexte, le but de l'invitation des observateurs étrangers par le gouvernement roumain est de permettre au pouvoir en place de démontrer comme infondée la fraude, alors même qu'il est en train de l'organiser.

□

Les deux moyens majeurs de la fraude sont le cahier de vote et les listes spéciales.

Le cahier tient lieu de bulletin de vote et comporte autant de pages qu'il y a de candidats aux présidentielles ou de partis aux élections législatives pour la Chambre des Députés et pour le Sénat.

Il y a de ce fait trois séries de cahiers. Celui des présidentielles a 16 pages, car pour essayer de diviser les voix de l'opposition, le pouvoir a suscité de nombreuses candidatures par branche d'activités, militaires, médecins, automobilistes, minorité hongroise, etc, alors qu'il n'y avait que 3 candidats en 1990 et 6 en 1992.

Le nombre des pages des deux autres cahiers, celui pour l'élection à la Chambre des Députés et celui pour le Sénat, varie d'un département à l'autre, mais ces cahiers auront au moins autant de pages et dans bien des cas plus.

En se présentant aux urnes, chaque électeur prend les cahiers et un tampon au

bureau de vote, se rend à l'isoloir, met le tampon sur la page du candidat ou du parti de son choix, met chaque cahier dans une urne différente, et rend le tampon. Compte-tenu de l'épaisseur du cahier, il faut plusieurs grandes urnes pour chaque vote. Cela rend déjà leur surveillance par les représentants des partis de l'opposition, difficile. Les représentants des partis gouvernementaux ont déjà pratiqué la substitution des urnes lors des précédents votes avec l'aide du Service Roumain d'Information (SRI), successeur de la Securitate et grâce à la bienveillance de magistrats.

La loi donne en outre des pouvoirs discrétionnaires au président du bureau de vote qui est le plus souvent le représentant du pouvoir. Dans les circonscriptions rurales qui totalisent près de la moitié des bureaux de votes, des présidents désignés par le pouvoir ont souvent couverts des fraudes pouvant atteindre jusqu'au tiers des votes exprimés.

Les cahiers se prêtent surtout à la fraude, lors du dépouillement des votes. Chaque cahier doit être feuilleté pour retrouver le parti ou le candidat sur laquelle est posé le cachet. Cela permet à certains des représentants des partis gouvernementaux, ayant un second tampon en caoutchouc dans la paume de leur main, de tamponner une seconde page des cahiers qui comportent un vote pour l'opposition. De ce fait, ayant deux tampons au lieu d'un seul, le vote devient nul.

En 1990 et 1992, cette fraude se déroulait en deux temps: au bureau de vote même, ce qui donnait parfois lieu à des incidents, notamment lorsque l'encre ou le cachet utilisés étaient manifestement différents de ceux dont se servaient les électeurs, et lors du transport des bulletins au centre régional de vote.

C'est à cause de ces fraudes en étape que les résultats officiels ont été publiés avec plusieurs jours de retard et ne correspondaient pas à ceux enregistrés par l'opposition en les totalisant. Le bureau central a rejeté après plusieurs jours les contestations et les demandes de recomptage, en arguant que les cahiers de vote n'avaient pas été conservés.

Le système du cahier a été combattu dans la presse. Nous-mêmes avons signalé qu'il était plus coûteux et moins commode que celui des simples bulletins existant dans les démocraties occidentales. Le Parlement roumain qui est contrôlé par les partisans d'Iliescu depuis près de sept ans, a toujours refusé d'amender la loi électorale et de

modifier ce système qui n'existe, à notre connaissance, que dans quelques ex-états communistes, et permet des fraudes massives.

□

Le second procédé de fraude est lié aux "listes spéciales". Ces listes comportent les personnes "en déplacement" lors du vote, qui de ce fait ne peuvent soi-disant pas voter dans leur circonscription. Comme le vote a lieu le dimanche et que les distances en Roumanie dépassent rarement deux à trois cent kilomètres, le nombre des votants en déplacement devrait être réduit. Il avoisine toutefois 1,5 millions d'électeurs, soit 14% des votants, ce qui prouve que ces déplacements sont organisés.

En fait, ces voyageurs se déplacent en groupe et en autocars. Bien organisée, une équipe "peut faire" 6 à 8 bureaux de vote. Comme il n'y avait pas de cartes d'électeurs, chaque votant présentait sa carte d'identité, pour être inscrit sur des "listes spéciales" qui s'ajoutaient à celles des habitants de la circonscription, si le président du bureau l'autorisait. De la sorte chaque équipe peut ajouter 3000 /4000 votes aux candidats du pouvoir, par circonscription. Aux précédentes élections, les votants sur "listes spéciales" ont donné la majorité au parti du président. En Novembre les "listes spéciales" doivent compenser les votes qui manquent à Iliescu.

Pour ces élections, le gouvernement s'était engagé à distribuer les cartes d'électeurs qui auraient mis fin aux listes spéciales car chacune précise le bureau où l'on doit voter. Après plusieurs retards sous différents prétextes, sauf cas isolés, elles n'ont pas encore été distribuées.

Les "listes spéciales" vont à nouveau fleurir!..

□

Il existe aussi d'autres moyens de fraudes. Les listes normales comprennent surtout dans les villes où les gens ne se connaissent pas, des personnes décédées et surtout celles, parties à l'étranger. Ces dernières dépassent depuis sept ans 500 000 personnes, quasiment tous adultes, soit près de 5% des votants. Or les listes n'ont pas été remises à jour et ces personnes votent, non par correspondance ou procuration, mais bien comme si elles étaient présentes. En fait ce sont d'autres personnes acceptées par le président du bureau qui votent en leur nom, à moins que ce ne soit certains membres du bureau même qui votent pour eux!..

C'est ainsi que la Roumanie dont la population a baissé de 5 à 700 000 personnes depuis sept ans a, sur papier, environ un million de votants en plus que ceux qu'elle peut avoir, compte-tenu de la pyramide d'âge de ses habitants.

□

Aux précédentes élections, le pouvoir ne s'est pas beaucoup occupé du vote des Roumains de l'étranger, dont la grande majorité lui était hostile. Il semble que cette fois, la fraude tentera de leur faire attribuer un grand nombre de voix en faveur du pouvoir. A l'étranger, l'opposition peut certes vérifier dans chaque bureau de vote le nombre des

suffrages effectivement exprimés, mais il lui sera impossible de contester les résultats globaux du vote de l'étranger que la Commission Centrale proclamera à Bucarest après "vérification" des bulletins. Les éventuelles contestations, transmises par les ambassades roumaines avec lenteur, risquent de ne plus être recevables. En plus, leur bien fondé sera difficile à prouver et le risque de substitution des bulletins est accru par leur transport en Roumanie, via TAROM, ligne aérienne officielle, qui du temps de Ceausescu était truffée d'agents de la Securitate, restés généralement en poste.

Le vote de l'armée, qui a lieu dans les casernes, se prête également à la fraude. Les recrues votent dans des isolements faciles à contrôler et dans des bureaux présidés par des officiers qui n'hésitent pas à les intimider en les menaçant de corvées et d'exercices forcés, si les résultats ne sont pas ceux souhaités.

□

Le peu d'intérêt que l'Occident a porté jusqu'à présent aux élections roumaines a été interprété par les dirigeants de Bucarest comme une acceptation tacite de leurs méthodes. Le précédent albanais, où l'OSCE n'a réagi que mollement renforce cette interprétation.

En Mai 1996, les élections albanaises avaient donné lieu à d'énormes fraudes par lesquelles le parti du président Baricha s'était attribué 90% des votes - un score digne de l'époque d'Enver Hodja.

En Roumanie, la fraude sera plus nuancée. Elle essaiera de maintenir Iliescu à la présidence et de distribuer les sièges au parlement de manière à diviser l'opposition afin qu'elle ne puisse former un gouvernement unitaire et appliquer un programme cohérent.

Si cela réussit, la Roumanie sera paralysée pendant quatre années de plus et son entrée en Europe et dans l'OTAN compromise par l'accumulation des retards sur tous les plans. Cela accentuera l'influence néfaste que peut avoir le développement du chaos en Russie. La passivité de l'Occident conduirait ainsi à l'élargissement de la zone d'insécurité des Balkans à la Sibérie, ce qui constitue un énorme danger.

Une fois de plus l'espoir réside dans l'opinion publique interne. L'électorat roumain a témoigné d'une grande maturité politique, alors même que certains dirigeants de l'opposition n'hésiteraient pas à maintenir voire même accentuer les divisions. Les sondages sont convergents. Même avec des marges d'erreurs de 3 à 5%, l'avance de l'opposition ne fait pas de doute. Seule la fraude peut changer les résultats. Parmi les exécutants sur lesquels le pouvoir compte pour frauder, il y en a cependant plus d'un qui en a assez des misères de la transition. Il y a sept ans, la dictature de Ceausescu s'effondrait dans le sang par l'émeute populaire et l'abandon des siens.

Soutenu par ceux qui ont trahi son prédécesseur, Iliescu pourrait bien s'effondrer comme il est venu, par la volonté populaire et la voie pacifique des urnes, mais aussi par l'abandon des siens.

Circulaire de la Direction Générale des Affaires Politiques et de Sécurité du Ministère Français des Affaires Etrangères

Des élections présidentielles se dérouleront le 3 Novembre 1996 en Roumanie (combinées avec les législatives) présentant un enjeu important pour le développement de la démocratie dans ce pays. Le gouvernement roumain a pris contact avec l'Organisation pour la Sécurité et la Coopération en Europe pour qu'une mission d'observateurs étrangers vienne attester du bon déroulement du scrutin. L'OSCE s'est adressée au gouvernement français pour qu'il l'aide à sélectionner des personnes qui pourraient assumer ces fonctions.

Le recrutement des observateurs dits "long terme" (8 sont recherchés, toutes nationalités confondues), demeurant trois semaines et qui pourront compter sur une logistique de voitures, chauffeurs et traducteurs, des observateurs "court terme" ne venant que les tous derniers jours et le jour J (50 à 70 de toutes nationalités, sauf locale, sont recherchés pour chaque pays, ne devant compter que sur leurs propres moyens. Aucun défraiement n'est prévu ni pour les voyages ni pour les séjours.

Votre association ayant établi des rapports de partenariat actif dans ce pays, nous avons pensé que peut-être quelques uns de ses membres seraient en Roumanie pendant la période des élections et pourraient se porter candidats pour faire partie de ces observateurs. Du moins cette lettre vous informe-t-elle de cette possibilité.

Si cette proposition vous intéressait, le mieux serait que les candidats appellent directement, au bureau de l'OSCE de Varsovie, notre compatriote, Mme Elsa Fenet: son téléphone est le 00 48 22 62 57 040; son fax 00 48 22 6254 357. Elle détient toutes les informations pratiques nécessaires. Elle souhaitera recevoir le C.V. de chaque candidat.

Bien que l'information nous parvienne tardivement, elle présente un intérêt certain. Ce peut être notamment une façon de valoriser politiquement la coopération non gouvernementale française. Je vous remercie de l'aide sans nul doute précieuse que vous voudrez bien nous apporter.

Les personnes intéressées peuvent contacter directement à Bucarest le Coordinateur ODIHR - Mr Peter HATCH et ses assistants, Melles Ecaterina S... J et Mona MANOLESCU-PISTRUJ, à: OSCE Monitoring Mission Headquartor Str. Dem I.Dobrescu N° 11 -Bucarest-ROUMANIE - Tél 00 401 613 09 59 - Fax 00 401 613 68 97 ou 00 401 312 17 28

Les observateurs devront demander une accréditation préalable à la Commission Electorale Centrale et seront instruits par l'OSCE lors d'une formation prévue pour le 31 Octobre 1996.